

"Langlands, Atiyah ın Riemann Hipotezini özme iddiası hususunda ne düşünüyor?"

Nihayet bugün Roberts in İYTE de öğrenciler ve akademisyenler le yaptığı sohbette sorma şansım oldu.:

Robert Őu meyanda sözler söyledi:

"Biz artık yaŐlandık, Atiyah da yaŐlandı... bugünkü matematik henüz RH yi çözmeye yeterli değil..."

Bu bana benim başımdan geçen Őu olayı anımsattı,
(ahaaa bu ylmz varya bu ylmz, yine kendisini iŐin içine sokmadan kalem oynatmaz...

Öyle düŐünmeyin lütfen!, ama ylmz da yaŐlanıyor artık diyebilirsiniz elbet).

arabistandayız, çöl sıcağı başıma vurmuş olmalı, nerden geldiyse " $3n + 1$ Problemi" karşıma çıktı. Çıkmaz olaydı... Hakkında hiçbir şey bilmiyordum. O kadar basit gözükte ki bana kütüphaneye gidip hakkında araştırma da yapmadım, (80 li yıllar, o zamanlar internet nerdee.. Yok ki!) Küçük rakamlarla başlayıp bir takım hesaplar yaparken nereden aklıma geldiyse, bir sayının özel bir yazılımında 2 ile 3 rakamlarının yerlerini değiştirdiğimde orbit üzerinde zıplamalar yapabildiğimi gözledim. Aldı mı beni bir heyecan. O zamanlar PC ler yok, bütün hesaplar ellen. Bir de ne

göreyim bizim meşhur 31 rakamı da bu olayda özel bir konuma sahip olmasın mı, allaahhhh... nümerik hesaplar tamam, şimdi genelde formel ispat yapmak, yani her orbitin eleman sayısının sonsuz olamayacağını ispatlamak gerek. Tabiki o heyecana ne dayanır, o gece sabaha karşı ben yaptım formel ispatımı, kaldırdım sonsuzluğu ortadan. Kafayı vurdum yattım. Huzur içindeyim, eminim ispatımdan. Kim edebilirdi ki 2 ile 3 ün yerlerini değiştirerek senelerdir çözölemeyen bu problemi bu şekilde ispatlamayı akıl edecek.. Ertesi sabah kalktım, geçen gece yaşadıklarımı

anımsadım, baktım aynı heyecanım yok, ama yanlışıım da yok! Gittim karşı sokaktaki Ersan Akyıldız'ın kapısını çaldım: *"ben Collatz Sanısını ispatladım"* dedim. Ben bekledim adam heyecanlanacak, hatta kıskanacak. Soğuk soğuk sakince *"yeni kahve yaptım, gel bir kahve iç, sen kahveni içerken ben de bir bakayım"* dedi. Ben kahvemi bitirmeden *"işte mantık hatan şurada"* demezmi... O an ne kahvenin acı tadı kaldı, ne bendeki heyecan... kış üstü oturdum sizin anlayacağınız...

Bu bakımdan Atiyah ı bugünlerde en iyi ben anlarım..!

Sonra gittim kütüphaneye aradım araştırdım ne imiş bu allahın belası problem.. Ardından da oturdum hikayesini yazdım, altına de benim şu 2 ile 3 ü yer değiştirme "metodu" mu ekledim ve başımdan geçeni bu konularda üstat olduğunu öğrendiğim Richard Guy a, tabi adi postayla, gönderdim. (Not: Hasse, Cahit Arf' ın Dr a tezi hocasıdır ve Arf - Hasse Teoremi meşhurdur).

[Collatz sanısı - Wikiwand](#)

Ricahrd Guy da "*geçmiş olsun*" dercesine Őu makalesini tavsiye etmiŐti: [Ricahrd Guy small numbers.pdf](#)

Tabiki mahcubiyetten ben bu yazımı bastırma girişimine hiç teşebbüs etmedim ama hatıra olarak bu yazımı saklıyorum.

[collatz-hasse.pdf](#)

Bakın bu gece kendisini bana anımsattı Langlands sayesinde.

Meğerse bu çok bilinen meşhur bir problem miş. Ve de hakkında Paul Erdős okuyun ne demiş?

"Mathematics is not yet ready for such problems."

Langlands Riemann Hipotezi hakkında ne demişti?
yukarda yazdım...

Langlands a bir başka sorum da şu oldu:

"Fermat in Son Teoreminde Langlands Programının kullanılabileceğini siz ön-görmüş müydünüz?"

Cevap: **Hayır!**

Soru: *ilerde Langlands Programı Riemann Hipotezini çözebilir mi?*

Cevap: **Bilmiyorum...**

Langlands'ın bazı video kayıtlarını ilk fırsatta youtube e koyacağım.

beni takipe devam!

bakın sizi eğlendiremiyor, bilgilendiremiyor yani vaktinizi
boşuna alıyorsam açık açık söyleyin, bir daha yazmam!

kalın sağlıcaklan.

y.a.

